

PROP DE VOSALTRES

La rutina de la vida ordinària

Després de les celebracions de les últimes festes, que han posat l'accent en els aspectes més entranyables i extraordinaris del nostre interior, s'obre pas un altre període de temps que es caracteritza pel més rutinari. No hi ha festes en un temps proper, no ens anuncien viatges a qualsevol part del món, no ens ofereixen descans sense límits ni ningú alimenta els nostres desitjos d'evadir-nos de la crua realitat diària.

És el temps de la rutina, de repetir cada dia el mateix, tant en la vida familiar com en l'escolar i en la laboral. I això té les seves dificultats, perquè acceptar la vida ordinària ens pot portar a l'avorriment i a la malenconia. També té els seus avantatges si sabem aprofitar aquesta circumstància per a l'assossec, el silenci i la serenitat en la conversa i en el tracte amb els nostres semblants. És una bona oportunitat per comprovar que vivim al costat d'altres persones que necessiten de la nostra paraula, del nostre consell i de la nostra companyia.

Em permeto oferir-vos aquesta reflexió que m'ha servit per a la pròpia circumstància personal. Tot temps té unes virtualitats que han de ser aprofitades per créixer en alçada, per madurar en personalitat i per ajudar el nostre proïsme. Ignoro si exagero en dir que estem cansats de passejar pels carrers plens de gent, d'escoltar contínuament la mateixa música, de repetir menjars i trobades familiars, i veure'ns obligats a mostrar cara de felicitat. Segur que molts de vosaltres heu celebrat les festes de Nadal amb un sentit entranyable. Acabant amb la cavalcada de Reis, en què hem gaudit veient la cara dels més petits de les nostres famílies i dels veïns i amics. En el meu cas, cada dia de festa he intentat acomodar-lo a la celebra-

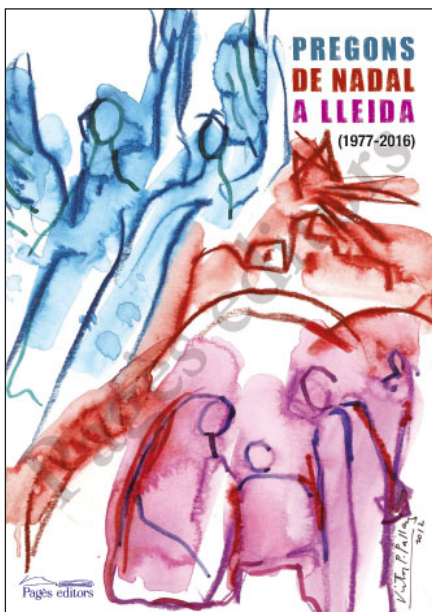
ció d'un aspecte de la vida del Senyor. I així ho he predicat a les persones que m'han acompanyat en els diferents moments. He volgut no oblidar a tots aquells que passaven per un gran sofriment a causa de la malaltia, de la feina o del desamor.

I ara, de nou la vida normal. M'agradaria saber aprofitar aquesta oportunitat per ajudar més i millor els que viuen a prop meu. Podria aplicar el consell del papa Francesc, que resumeix en tres verbs: acompanyar, discernir, integrar, pensant en les persones que col·laboren amb mi. O podria oferir-vos el consell ampli del mateix pontífex que ens dóna en *L'alegria del amor*, en el capítol titulat «El nostre amor quotidià», quan ens parla de la necessitat de guarir l'enveja, i de cultivar la virtut de la paciència i l'actitud de servei, d'amabilitat, de desprendiment, sense violència interior, per sempre perdonar, alegrar-nos amb els altres, disculpar-ho tot, confiar, esperar, suportar-ho tot.

És bo que els pares de família dediquin més temps a la conversa reposada entre ells i a estar al corrent de les preocupacions i aficions dels fills; atents als seus col·legis, a les seves colles d'amics, als seus deures, als seus moments d'oci. És bo que els avis se sentin útils i es vegin sempre acompanyats i estimats. És bo que els joves busquin dedicar part del seu temps al servei dels altres; hi ha massa gent que els espera. És bo que els afortunats de tenir una ocupació s'esforcin en complir-la amb exquisidesa, perquè repercuteix en benefici dels altres. És bo que els aturats, els malalts, els que han vingut de fora, els que no veuen un futur clar, obtinguin la solidaritat nostra en tots els sentits.

Us convido a què en tot moment doneu sentit cristià a les vostres ocupacions i preocupacions, encara que us sembli un temps ple de rutina.

† **Salvador Giménez Valls**
Bisbe de Lleida

NOTÍCIES

Editent un llibre amb els pregons de Nadal a Lleida

L'obertura del cicle de Nadal a la ciutat de Lleida, celebrat al Palau de la Paeria, va tenir una significació especial per als pessebristes. Es va presentar el llibre *Pregons de Nadal a Lleida*, que recull el text dels trenta-nou pregons que han obert les festes de Nadal en aquests últims anys.

L'edició compta amb el suport de l'Ajuntament de Lleida, havent estat una iniciativa de l'Agrupació Llerdenca de Pessebristes. Jordi Curcó, vicepresident de l'entitat i coordinador de la publicació, va presentar

el llibre afirmant que «la nostra entitat, des del primer pregó de l'any 1977 fins al d'enguany, amb paciència i constància, ha anat recollint i conservant en el seus arxius gairebé tots els textos escrits i llegits pels pregoners.

»Tots ells, de gran riquesa i qualitat, els donem a conèixer recopilats en un llibre que serà, sens dubte, un important document literari, històric i gràfic, que evoca el Nadal d'aquests darrers quaranta anys a la nostra ciutat».

MISSIONERS DE LLEIDA

«Per què vas sortir de la teva terra?» (VIII)

Hi ha tres moments a la meua vida que he sortit de la meua terra per anar a altres llocs. Tots motivats per la crida de Jesús, d'anar per tot el món a predicar i anunciar la bona notícia de l'Evangelí. És el missatge que va donar als seus apòstols.

Nosaltres, com a cristians seguidors del Crist, continuem fent el que ell ens va demanar. Tenim l'experiència i el testimoni dels apòstols. També, de sant Pau i de molts cristians en el món que han fet el mateix.

La primera vegada em van demanar anar a l'Uruguai. Hi vaig viure cinc anys, treballant en la formació de joves, en educació formal i no formal.

La segona crida la vaig rebre quan van morir uns germans maristes assassinats en el camp de refugiats del Congo belga. En aquell moment amb 30.000 refugiats. Era la guerra de Ruanda entre els hutus i els tutsis. Aleshores, em vaig oferir per a poder continuar la tasca que havien començat els germans maristes en el camp de refugiats.

I la tercera crida l'he rebut escoltant les paraules de Joan Pau II: «Aneu en aquest tercer mil·lenni a l'Àsia. Anuncieu a tot arreu i a tothom l'Evangelí.»

En aquest moment, fa set anys que visc a Bangladesh amb la seva comunitat cristiana que és minoria.

La meua missió és donar testimoni de vida cristiana, portant l'amor i tendresa del Crist, i estimant els cristians de Bangladesh com la Verge Maria els estima.

Javier Bometón
Germà marista

Felicitaçió de Nadal als preveres majors de 75 anys

El passat 22 de desembre, el bisbe Salvador va felicitar el Nadal als preveres majors de 75 anys, així com a les persones que col·laboren en les tasques de la Cúria Diocesana. El bisbe Salvador ho va fer

acompanyat pel bisbe emèrit de Lleida, Joan Piris, que es va desplaçar des de València per a l'ocasió. El vicari general, Mn. Josep Anton Jové, va felicitar les festes als sacerdots majors de 75 anys i els va agrair la

seua tasca. A continuació, el bisbe Salvador va recordar l'Any de la Misericòrdia que acabem de tancar. Per últim, el bisbe Joan va demanar als mossens que preguin per ell i pel bisbe Salvador.

Xerrada sobre el pessebre dirigida als infants de catequesi

La parròquia de l'Assumpció de Castellans va organitzar, amb motiu del Nadal, una xerrada dirigida als infants de catequesi, així com als pares i familiars, dedicada a la tradició del pessebre, els seus orí-

gens i la seva evolució fins als nostres dies.

El periodista i historiadorelleidatà, Jordi Curcó, va impartir aquesta xerrada. Definí el pessebre com «una representació artística i plàstica del Na-

xement de Jesús, i alhora una eina pedagògica i bíblica, a més a més d'una forma visual, clara i senzilla d'explicar el relat i misteri de l'Encarnació. Fer el pessebre és explicar l'Evangelí amb imatges, d'una manera atractiva i entenedora que arriba a tothom».

Jordi Curcó va convidar els infants a muntar el pessebre, i als pares i catequistes a procurar mantenir aquesta tradició i fer-ne ús: «... perquè forma part de la cultura i identitat del nostre poble, que té les seves arrels cristianes», va afegir.

Al finalitzar la xerrada, tots els infants van rebre un retallable per pintar i muntar un pessebre, en aquest cas de paper. L'original retallable ha estat dissenyat enguany per Margarida Bover i Soler, aficionada al món del pessebrisme i membre de Betlemistes de Mallorca.

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

@Pontifex: «Expresso la meua solidaritat amb els migrants i amb tothom que els ajuda: acollir els altres és com acollir Déu en persona» (18 de desembre de 2016).

@Pontifex: «Res de tot el que un pecador penedit posa davant la misericòrdia de Déu queda sense l'abraçada del seu perdó» (19 de desembre de 2016).

@Pontifex: «La misericòrdia és l'acció concreta de l'amor de Déu que, perdonant, transforma i canvia la vida» (20 de desembre de 2016).

@Pontifex: «La misericòrdia suscita joia perquè el cor s'obre a l'esperança d'una vida nova» (21 de desembre de 2016).

Trobada de famílies de catequesi

El passat 18 de desembre, els locals de la parròquia de Santa Teresa Jornet van acollir la trobada mensual de les famílies que han demanat la catequesi de Primera Comunió per als seus fills.

Ni la Marató de TV3, ni els sopars d'empresa, ni les típiques celebracions de final de trimestre, van impedir que un grupet d'aquestes famílies celebresin aquesta segona trobada. El contingut de la trobada va anar encaminat a aprofundir en el sentit de la celebració del Nadal, tornant als orígens de la celebració, a l'encarnació de Déu en un infant nascut al pessebre.

D'una forma dinàmica i amb la participació dels assistents, van veure com fer un lloc a l'Infant Jesús a les nostres famílies, entre regals, dinars, llums i

compres. Va ser una ocasió per fer pregària amb els valors que la vida de Jesús ens mostrà: amor, senzillesa, fraternitat i esperança.

Catequistes UP Cappont

La coral de la comunitat romanesa de Lleida visita Torrebesses

El diumenge 18 de desembre, la coral de la comunitat romanesa de Lleida va visitar la parròquia de Sant Salvador de Torrebesses, participant de l'Eucaristia, que va ser presidida per Mn. Adrián Burca.

Els cants, la música i els seus somriures van omplir de llum els nostres cors. Tot fent present el missatge de Jesús: «Vosaltres sou la llum del món».

Vinga, il·luminem el món!

REFLEXIONS

PACIFICAR L'ÀNIMA
I EL MÓN

La pau anhelada (I)

L'anhel de pau està inscrit en el nucli més pregon de tot ésser humà. La pau, tal com ensenyava sant Agustí d'Hipona, deriva de l'ordre, de l'harmonia de les parts. És la tranquil·litat en l'ordre. Quan hi ha un desajust o un desequilibri de forces es produeix una descompensació que altera la pau i d'aquí neix el conflicte.

Mentre hi hagí, per exemple, injustícia social, és a dir, desequilibri en la distribució dels béns de la natura, hi haurà, necessàriament, desordre i aquest desordre genera el conflicte. És un eufemisme referir-se al nou ordre del món, mentre en aquest suposat nou ordre hi ha milions d'éssers humans que no poden viure la seva existència en condicions mínimament dignes. Més que d'ordre, s'hauria de qualificar de desgavell planetari. La pau és conseqüència del treball per introduir unitat i bé en el món. Per la termodinàmica sabem que tot tendeix, per naturalesa, al màxim desordre i a la mínima energia. La persistència de l'ordre exigeix esforç, treball, constància.

Si la pau depèn de l'ordre que som capaços de forjar amb el nostre enginy, la pau és, necessàriament, un bé efímer, perquè els petits ordres que construïm són fràgils i inconsistents i sempre estan amenaçats, tant per forces externes com internes que fan trontollar l'equilibri de les parts.

La pau és un dels béns més estimats, però, a la vegada, un dels més fràgils i precaris. Cal insistir, un cop més, que no és solament l'absència de guerra, tot i que l'absència de guerra és la primera condició per a la pau. No hi pot haver una pau duradora, ni en l'interior dels països, ni entre les nacions, sense un permanent esforç de veritat, de justícia, de solidaritat i de llibertat¹. La qüestió no està en garantir l'ordre a través de la por o l'amenaça, sinó a partir d'un ordre just en el qual cadascú pugui ésser tractat dignament.

Quan l'ordre es manté per la força és un fals ordre, perquè no respon a la naturalesa de les coses, sinó que és imposat des de fora, per un principi de coacció que, si perdura en la seva activitat, generarà revoltes, ressentiments i reaccions virulentes.

Francesc Torralba
Doctor en Teologia

¹ Cf. JOAN XXIII, *Pacem in terris*, 149.

Renovació Carismàtica catòlica en l'Esperit de Catalunya

Trobada anual. Dies 28 i 29 de gener. Lloc: Martí Codolar (avda. Cardenal Vidal i Barraquer 15). Predicador: Fra Gonzalo OFM

Conv. Lema: «No sufoqueu l'Esperit (1Ts 5,19)». Hi sou tots convidats! Més informació: Elpidio, tel. 655 805 234 i www.renovacio.cat.

AGENDA

- ▶ **Diumenge, 22 de gener:**
—Diada de la Infància Missionera.
- ▶ **Dilluns, 23 de gener:**
—A les 19.30 h, trobada a l'Església evangèlica de la Bíblia Ober-ta.
- ▶ **Dimecres, 25 de gener:**
—A les 19 h, cloenda de la Setmana Ecumènica. Parròquia de Sant Pau de la Mariola.
- ▶ **Diumenge, 29 de gener:**
—A les 12.30 h, Confirmacions a la parròquia de l'Assumpció de Torregrossa.
—A les 12 h, Eucaristia en honor de la Verge de l'Arcada. Parròquia de Sant Pere.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

23. □ Dilluns (lit. hores: 3a setm.) [He 9,15.24-28 / Sl 97 / Mc 3,22-30]. Sant Ildefons (†667), bisbe de Toledo, venerat a Zamora; a Tortosa: sant Francesc Gil de Frederic I Sans, prev. i mr. a Tonquín (Indo-xina, 1745), nat a Tortosa; Esposalles de la Mare de Déu.

24. □ Dimarts [He 10,1-10 / Sl 39 / Mc 3,31-35]. Sant Francesc de Sales (Savoia 1567 - Lió 1622), bisbe de Ginebra i doctor de l'Església, patró dels periodistes i els escriptors.

25. □ Dimecres [Fets 22,3-16 (o bé: Fets 9,1-22) / Sl 116 / Mc 16,15-18]. Conversió de Sant Pau,

apòstol, camí de Damasc (Fets 9,1-22); sant Bretanió, bisbe; santa Elvira, vg. i mr.

26. □ Dijous [2Tm 1,1-8 (o bé: Tt 1,1-5) / Sl 95 / Mc 4,21-25]. Sant Timoteu, bisbe d'Efes, i sant Titus (o Tet), bisbe de Creta, deixebles i col·laboradors de Pau (s. I); santa Paula, viuda i deixebra de St. Jeroni.

27. ■ Divendres [He 10,32-39 / Sl 36 / Mc 4,26-34]. Santa Àngela de Mèrici (1470-1540), vg., fund. ursulines (Brèscia, 1535); a Tortosa: sant Enric d'Ossó i Cervelló (Vinebre, Ribera d'Ebre 1840 - Gilet, València 1896), prev., fund. de les teresianes (STJ).

28. □ Dissabte [He 11,1-2.8-19 / Sl: Lc 1,69-75 / Mc 4,35-41]. A Lleida: sant Valeri; sant Tomàs d'Aquino (1274), prev. dominicà i doctor de l'Església, patró dels estudiosos i els estudiants, venerat a Tolosa de Llenguadoc; sant Flavià, soldat mr.

29. ■ Diumenge vinent, IV de durant l'any (lit. hores: 4a setm.) [So 2,3;3,12-13 / Sl 145 / 1Co 1,26-31 / Mt 5,1-12a]. A Sant Feliu: sant Pere Nolasc (s. XIII), rel. barceloní, fund. mercedaris (OdeM); a Tortosa: beat Manuel Domingo i Sol (Tortosa 1836-1909), prev., fund. dels Operaris Diocesans (OP); a Lleida: sant Tomàs d'Aquino, prev. i doctor de l'Església.

Diumenge III de durant l'any

COMENTARI

Que no hi hagi divisions entre vosaltres

Triple oracle de salvació amb triple motivació nadalenca formen la profecia messiànica d'Is 8,23-9,6: Déu «enaltirà»; el poble ha vist una gran «llum»; els heu omplert d'«alegria».

Perquè heu trossejat el «jou» i les «botes dels soldats»: però sobretot perquè ens ha nascut un noi, ens ha estat donat un fill (Is 9,5).

La perspectiva universal marca l'oracle: *El Senyor enaltirà la Galilea dels pagans.*

Davant les divisions en la comunitat mostra Pau postura crítica. *Pel nom de Jesucrist, amb autoritat, us demano que no hi hagi divisions:* buscant la unitat, que no es pot confondre amb la uniformitat ni amb la unitat.

Jo sóc de Pau, Jo, d'Apol·ló, Jo, de Quefes: les faccions dins la Comunitat tenen la pretensió de pertinença a un «líder» que de fet suplanta el rol de Crist, únic Cap de la seva Església.

Acomplint la profecia d'Is, *Jesús se'n tornà a Galilea, a Cafar-Naüm, a la regió de Zabuló.*

Dos components essencials hi ha a l'Evangelí: crida a la conversió i vocació dels deixebles.

- Ja el Baptista, ara empresonat, predicava: *Convertiu-vos que el Regne del cel és a prop* (Mt 3,2). Mt destaca la continuïtat entre la predicació de Joan i la de Jesús; Mc 1,15b, dient «Convertiu-vos i creieu en la Bona Nova», subratlla la novetat de l'acollida de la Bona Nova com a motiu per a la conversió.

- La crida de Jesús als seus deixebles és un fet fonamental a la Tradició evangèlica. *Jesús veié dos germans i els digué «Veniu amb mi i us faré pescadors d'homes».* La visió de Mt (i la de Mc) és teològica notant la iniciativa total de Jesús. La de Jn 1,35s és pedagògica en marcar el paper dels testimonis i la de Lc 5,1s apunta la condició d'oients dels ara cridats.

La crida vocacional té acompanyament quan *ells abandonaren les xarxes i se n'anaren amb ell.*

Mn. José Luis Arín

▶ Lectura del llibre d'Isaïes (Is 8,23b-9,3)

En temps passat, el Senyor humilià el país de Zabuló i de Neftalí, però a la fi dels temps enaltirà el camí del Mar, l'altra banda del Jordà, Galilea dels pagans. El poble que avançava a les fosques ha vist una gran llum, una llum resplendeix per als qui vivien al país tenebrós. Els heu omplert de goig, d'una alegria immensa; s'alegren davant vostre com la gent a la sega, com fan festa els vencedors quan reparteixen el botí. Heu trossejat el jou que li pesava, la barra que duia a l'espatlla i l'agulló del qui l'arriava; tot ho heu trossejat com al dia de Madian.

▶ Salm responsorial (26)

R. *El Senyor m'il·lumina i em salva.*

El Senyor m'il·lumina i em salva, / qui em pot fer por? / El Senyor és el mur que protegeix la meua vida, / qui em pot esfereir? R.

Una cosa he demanat al Senyor, / i la desitjo amb tota l'ànima: / poder viure a la casa del Senyor / i vetllar pel seu temple. R.

N'estic cert, fruitaré en la vida eterna / de la bondat que em té el Senyor. / Espera en el Senyor! Sigues valent! / Que el teu cor no defalleixi. Espera en el Senyor! R.

▶ Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint (1Co 1,10-13.17)

Germans, pel nom de Jesucrist, el nostre Senyor, us demano que aneu d'acord i que no hi hagi divisions entre vosaltres; estiguen ben units en una sola manera de pensar i en un sol parer. Perquè alguns de la casa de Cloa m'han parlat de les desavinences que hi ha entre vosaltres. Vull dir que cadascú de vosaltres afirma: «Jo sóc partidari de Pau», «Doncs jo, d'Apol·ló», «Jo, de Quefes», «Jo, de Crist». Com és això? El Crist està dividit? És que Pau ha estat crucificat per vosaltres o heu estat batejats en el nom de Pau? Crist no m'ha enviat a batejar, sinó a anunciar l'evangelí, i a fer-ho sense recórrer a un llenguatge de savis, perquè la creu de Crist no perdi el seu valor.

▶ Lectura de l'evangelí segons sant Mateu (Mt 4,12-23)

Quan Jesús sentí a dir que Joan havia estat empresonat, se'n tornà a Galilea, però no anà a viure a Natzalet, sinó a Cafar-Naüm, vora el llac, a la regió de Zabuló i de Neftalí, perquè s'havia de complir allò que anunciava el profeta Isaïes: «País de Zabuló i de Neftalí, camí del mar, l'altra banda del Jordà, Galilea dels pagans: El poble que vivia a les fosques ha vist una gran llum, una llum resplendeix per als qui vivien al país tenebrós.» Des d'aquell temps Jesús començà a predicar així: «Convertiu-vos, que el Regne del cel és a prop.»

Tot vorejant el llac de Galilea, veié dos germans, Simó, l'anomenat Pere, i Andreu. Estaven tirant el filat a l'aigua, perquè eren pescadors, i els digué: «Veniu amb mi, i us faré pescadors d'homes.» Inmediatament abandonaren les xarxes i se n'anaren amb ell. Més enllà veié altres dos germans, Jaume i Joan, fills de Zebedeu. Eren a la barca amb el seu pare, repassant les xarxes, i Jesús els cridà. Ells abandonaren immediatament la barca i el pare, i se n'anaren amb ell.

I anava per tot Galilea, ensenyant a les sinagogues, predicant la bona nova del Regne i guarint entre la gent tota malaltia.

▶ Lectura del libro de Isaías (Is 8,23b-9,3)

En otro tiempo el Señor humilló el país de Zabulón y el país de Neftalí; ahora ensalzará el camino del mar, al otro lado del Jordán, la Galilea de los gentiles. El pueblo que caminaba en tinieblas vio una luz grande; habitaban tierra de sombras, y una luz les brilló.

Acreciste la alegría, aumentaste el gozo; se gozan en tu presencia, como gozan al segar, como se alegran al repartirse el botín. Porque la vara del opresor, y el yugo de su carga, el bastón de su hombro, los quebrantaste como el día de Madián.

▶ Salmo responsorial (26)

R. *El Señor es mi luz y mi salvación.*

El Señor es mi luz y mi salvación, / ¿a quién temeré? / El Señor es la defensa de mi vida, / ¿quién me hará temblar? R.

Una cosa pido al Señor, / eso buscaré: / Habitar en la casa del Señor / por los días de mi vida; / gozar de la dulzura del Señor, / contemplando su templo. R.

Espero gozar de la dicha del Señor / en el país de la vida. / Espera en el Señor, sé valiente, / ten ánimo, espera en el Señor. R.

▶ Lectura de la primera carta del apóstol san Pablo a los Corintios (1Co 1,10-13.17)

Os ruego, hermanos, en nombre de nuestro Señor Jesucristo: poneos de acuerdo y no andéis divididos. Estad bien unidos con un mismo pensar y sentir. Hermanos, me he enterado por los de Cloe que hay discordias entre vosotros. Y por eso os hablo así, porque andáis divididos, diciendo: «Yo soy de Pablo, yo soy de Apolo, yo soy de Pedro, yo soy de Cristo». ¿Está dividido Cristo? ¿Ha muerto Pablo en la cruz por vosotros? ¿Habéis sido bautizados en nombre de Pablo? Porque no me envió Cristo a bautizar, sino a anunciar el Evangelio, y no con sabiduría de palabras, para no hacer ineficaz la cruz de Cristo.

▶ Lectura del santo evangelio según san Mateo (Mt 4,12-23)

Al enterarse Jesús de que habían arrestado a Juan, se retiró a Galilea. Dejando Nazaret, se estableció en Cafarnaún, junto al lago, en el territorio de Zabulón y Neftalí. Así se cumplió lo que había dicho el profeta Isaías: «País de Zabulón y país de Neftalí, camino del mar, al otro lado del Jordán, Galilea de los gentiles. El pueblo que habitaba en tinieblas vio una luz grande; a los que habitaban en tierra y sombras de muerte, una luz les brilló». Entonces comenzó Jesús a predicar diciendo: «Convertíos, porque está cerca el reino de los cielos.»

Pasando junto al lago de Galilea, vio a dos hermanos, a Simón, al que llaman Pedro, y a Andrés, su hermano, que estaban echando el copo en el lago, pues eran pescadores. Les dijo: «Venid y seguidme, y os haré pescadores de hombres». Inmediatamente dejaron las redes y lo siguieron. Y, pasando adelante, vio a otros dos hermanos, a Santiago, hijo de Zebedeo, y a Juan, que estaban en la barca repasando las redes con Zebedeo, su padre. Jesús los llamó también. Inmediatamente dejaron la barca y a su padre y lo siguieron. Recorría toda Galilea, enseñando en las sinagogas y proclamando el Evangelio del reino, curando las enfermedades y dolencias del pueblo.